Teknologiateollisuuden tilanne ja näkymät

Toimitusjohtaja Jorma Turunen

5.5.2015

Teknologia teollisuus

Teknologiateollisuus on viiden toimialan kokonaisuus

Elektroniikka- ja sähköteollisuus
ABB, Ensto, Microsoft Mobile, Murata Electronics, Nokia, Planmeca, Polar Electro, Suunto, Vacon, Vaisala…

Metallien jalostus
Boliden, Componenta, Kuusakoski, Luvata, Norilsk Nickel, Outokumpu, Outotec, Ovako, Sacotec, SSAB …

Kone- ja metallituoteteollisuus
Abloy, Cargotec, Finn-Power, Fiskars, Glaston, Kone, Konecranes, Metso, Meyer Turku, Normet, Oras, Patria, Pemamek, Ponsse, Stala, Valmet, Valtra, Wärtsilä…

Tietotekniikka-ala
Affecto, Basware, Bilot, CGI, Codebakers, Comptel, Digia, Efecte, Enfo, F-Secure, Fujitsu Finland, IBM, Innofactor, Knowit, Microsoft, Nixu, Tieto…

Suunnittelu ja konsultointi
A-Insinöörit, Citec, Elomatic, Etteplan, FCG, Finnmap, Granlund, Neste Jacobs, Pöyry, Ramboll, Rejlers, SITO, SWECO, WSP...

Teknologia teollisuus

Teknologiateollisuus – Suomen merkittävin elinkeino

- 50 % Suomen koko viennistä
- 75 % Suomen koko elinkeinoelämän t&k-investoinneista
- Alan yritykset työllistävät suoraan lähes 270 000 ihmistä, välillinen työllistämisvaikutus mukaan lukien 700 000 henkilöä eli 30 % Suomen koko työvoimasta.
- Teknologiateollisuus ry on EK:n suurin jäsenliitto – yli 1 600 jäsenyritystä.

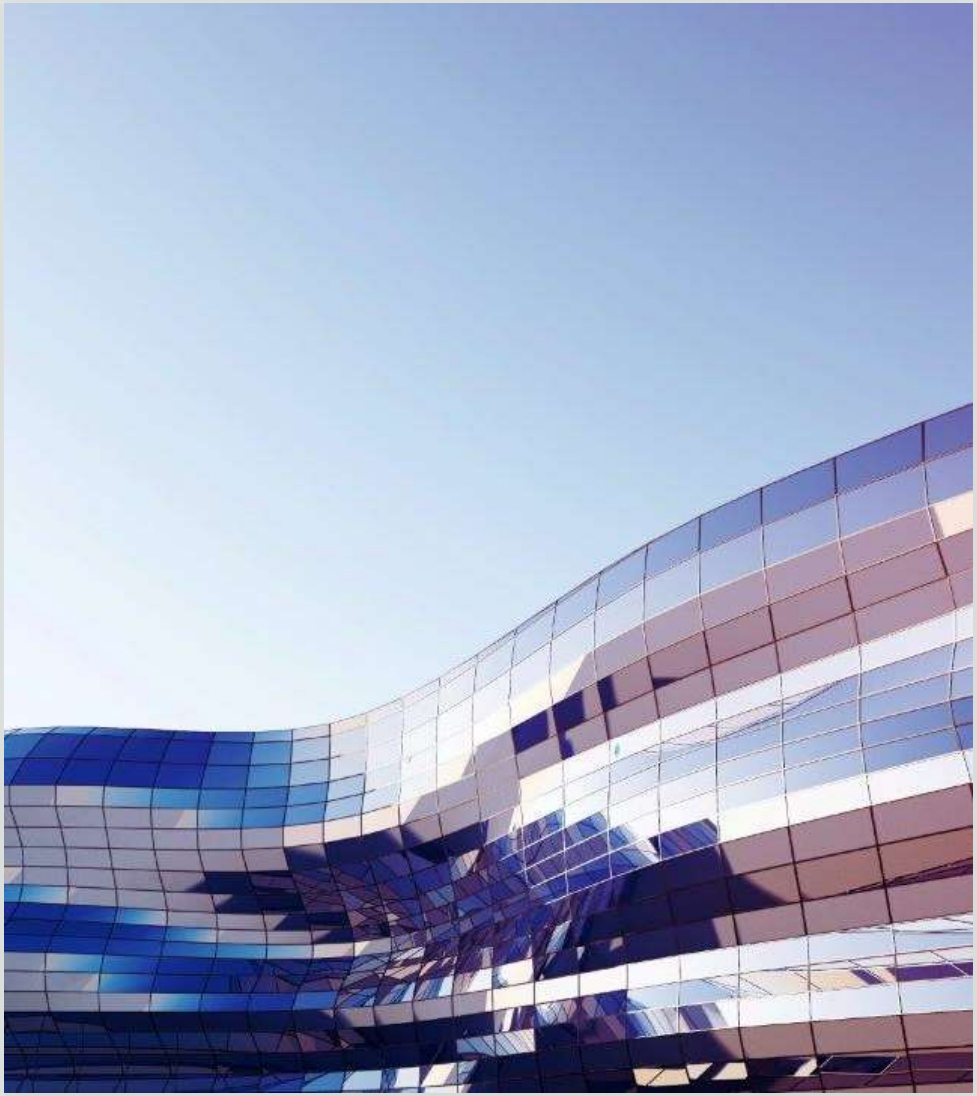

Vientimarkkinat kehittyvät epäyhtenäisesti

Teknologia teollisuus

Suomen talous kehittyy heikosti myös vuonna 2015

Bkt:n kehitys 2015/2014, %

Pohjois-Amerikka: +2,8 %

USA	+2,9 %
Kanada	+2,0 %

Etelä- ja Väli-Amerikka: +0,5 %

Brasilia	-1,1 %
Meksiko	+2,9 %
Argentiina	-0,5 %
Venezuela	-6,0 %
Kolumbia	+3,4 %
Chile	+2,8 %
Peru	+3,7 %

Länsi-Eurooppa: +1,7 %

Saksa	+1,9 %
Iso-Britannia	+2,6 %
Ranska	+1,1 %
Italia	+0,6 %
Espanja	+2,5 %
Alankomaat	+1,6 %
Sveitsi	+0,7 %
Ruotsi	+2,7 %
Belgia	+1,3 %
Norja	+1,3 %
Itävalta	+1,0 %
Tanska	+1,6 %
Kreikka	+0,7 %
Suomi	+0,5 %
Portugali	+1,6 %
Irlanti	+3,2 %

Afrikka

Etelä-Afrikka	+2,2 %
Nigeria	+5,0 %
Egypti	+3,8 %

Keski- ja Itä-Eurooppa: -0,4 %

Venäjä	-4,0 %
Turkki	+3,1 %
Puola	+3,5 %
Tšekki	+2,5 %
Romania	+3,0 %
Ukraina	-6,4 %
Unkari	+2,7 %
Slovakia	+2,7 %
Slovenia	+1,9 %
Liettua	+2,8 %
Latvia	+2,5 %
Viro	+2,1 %

Lähi- ja Keski-Itä

Saudi Arabia	+1,2 %
Israel	+3,0 %

Aasia: +4,7 %

Kiina	+6,9 %
Japani	+1,0 %
Intia	+7,7 %
Australia	+2,6 %
Etelä-Korea	+3,1 %
Indonesia	+5,4 %
Taiwan	+3,7 %
Thaimaa	+3,7 %
Malesia	+4,8 %
Singapore	+2,9 %
Uusi Seelanti	+2,9 %
Filippiinit	+6,4 %
Vietnam	+6,0 %

Lähde: Consensus Forecasts, April 2015
Bkt-ennusteiden keskiarvot koottu huhtikuussa 2015.

Teknologia teollisuus

Tavaravienti Suomesta on vähentynyt Eurooppaan, mutta lisääntynyt USA:han

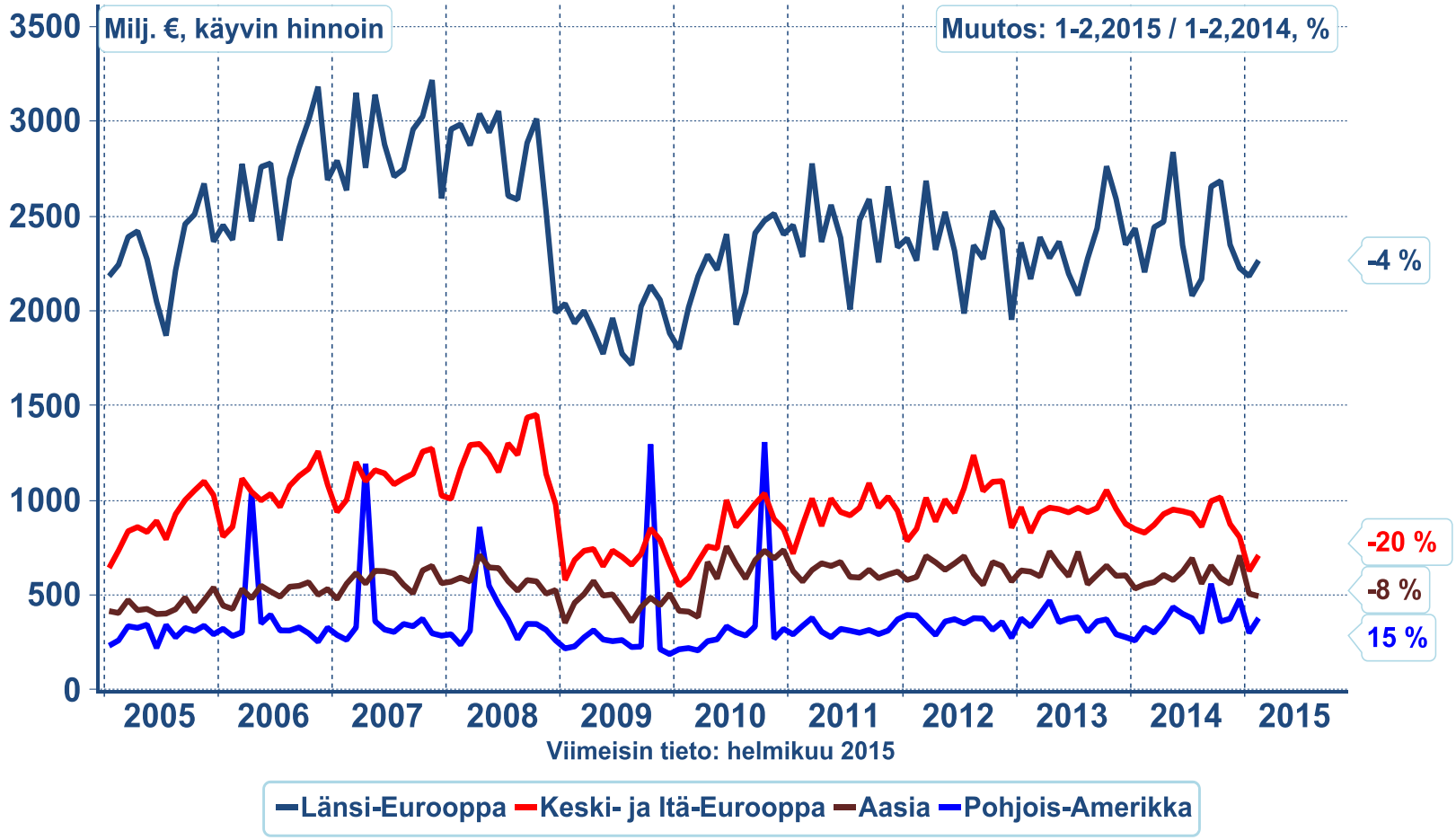

Teknologia teollisuus

Teollisuustuotanto Suomessa on jäänyt kilpailijamaiden kehityksestä

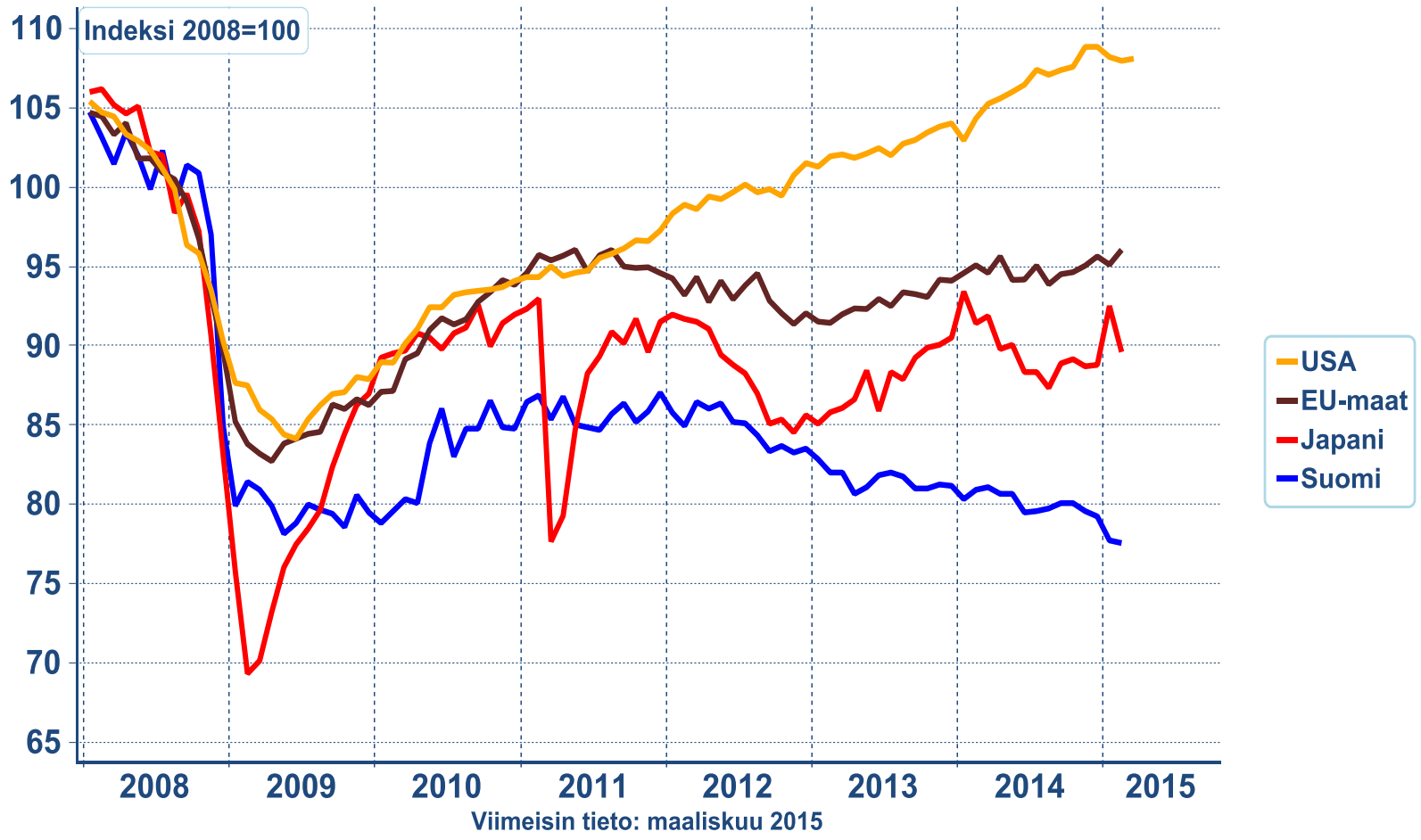

Kausipuhdistetut teollisuustuotannon volyymi-indeksit
Lähde: Macrobond

Teknologia teollisuus

Teknologiateollisuuden näkymät Suomessa

Teknologia teollisuus

Teknologiateollisuuden liikevaihto* Suomessa on pudonnut 20 miljardilla eurolla vuodesta 2008

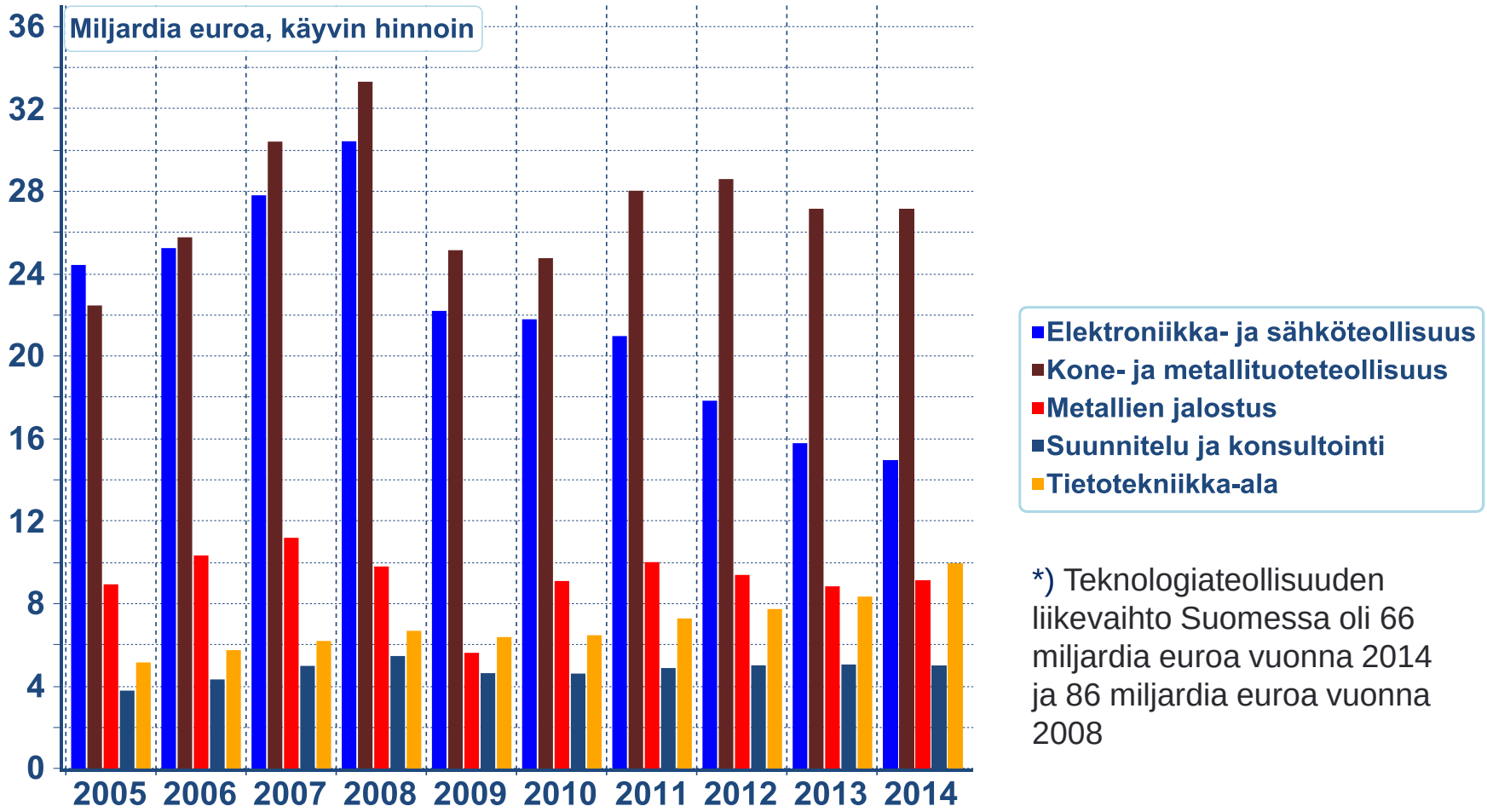

*) Teknologiateollisuuden liikevaihto Suomessa oli 66 miljardia euroa vuonna 2014 ja 86 miljardia euroa vuonna 2008

Lähde: Macrobond, Tilastokeskus / Kansantalouden tilinpito

Teknologia teollisuus

Teknologiateollisuuden* uudet tilaukset Suomessa ovat vähentyneet uudelleen

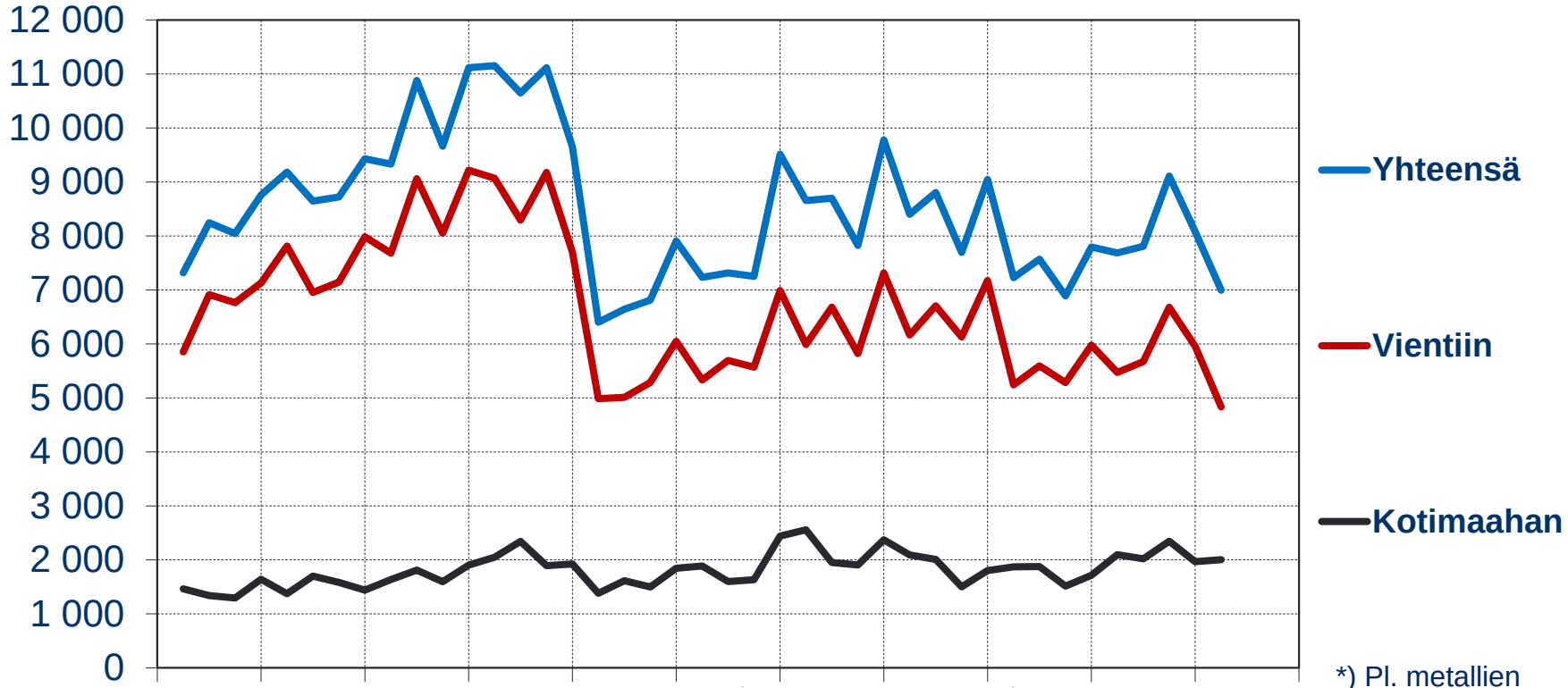

Muutos:	I,2015 / I,2014	I,2015 / IV,2014
Vientiin:	-12 %	-19 %
Kotimaahan:	-5 %	+2 %
Yhteensä:	-9 %	-14 %

*) Pl. metallien jalostus ja pelialan yritykset.

Lähde: Teknologiateollisuus ry:n tilauskantatiedustelun vastaajayritykset, viimeisin tieto tammi-maaliskuu 2015.

Teknologia teollisuus

Teknologiateollisuuden* tilauskantaa ovat kasvattaneet erityisesti laivatilaukset

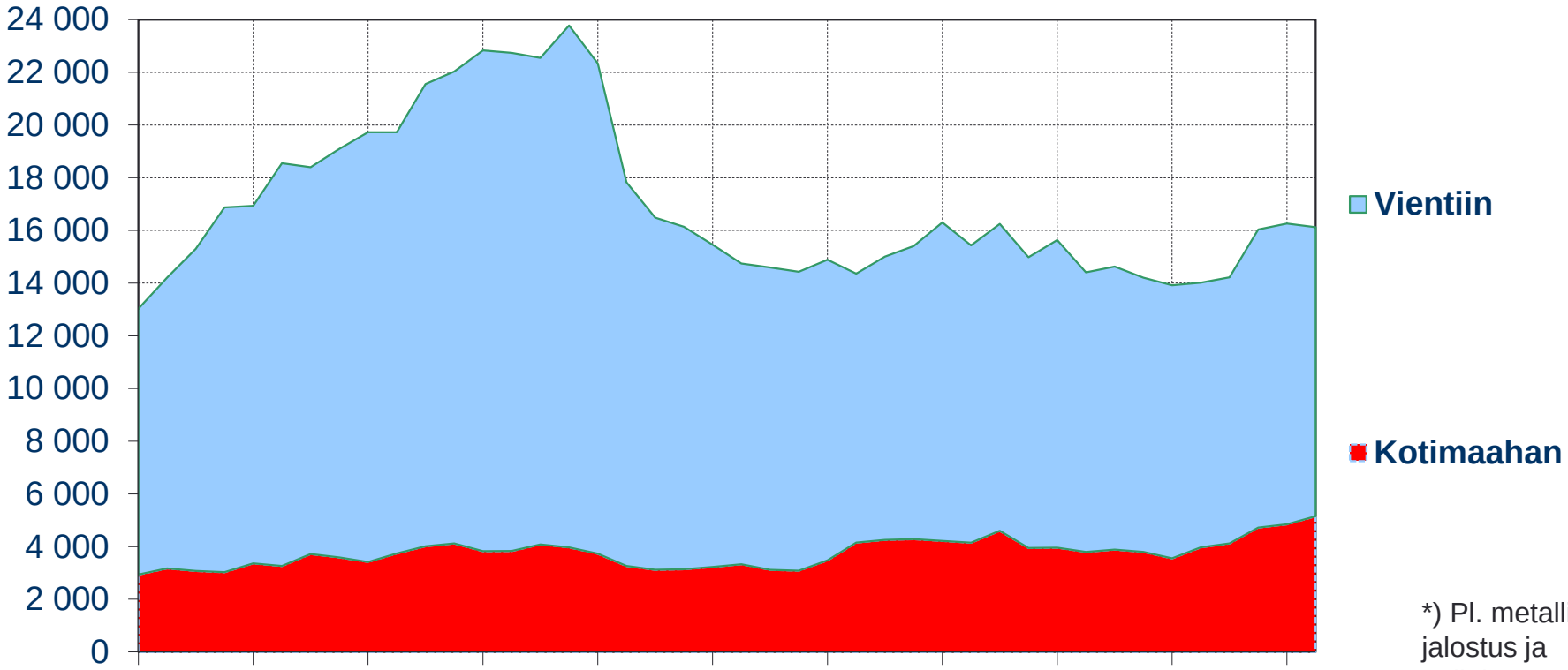

Muutos:	31.3.2015 / 31.3.2014	31.3.2015 / 31.12.2014
Vientiin:	+9 %	-4 %
Kotimaahan:	+30 %	+6 %
Yhteensä:	+15 %	- 1 %

*) Pl. metallien jalostus ja pelialan yritykset.

Lähde: Teknologiateollisuus ry:n tilauskantatiedustelun vastaajayritykset, viimeisin tieto 31.3.2015.

Teknologia teollisuus

Markkinatilanteen lievä paraneminen näkyy teknologiateollisuuden tarjouspyynnöissä*

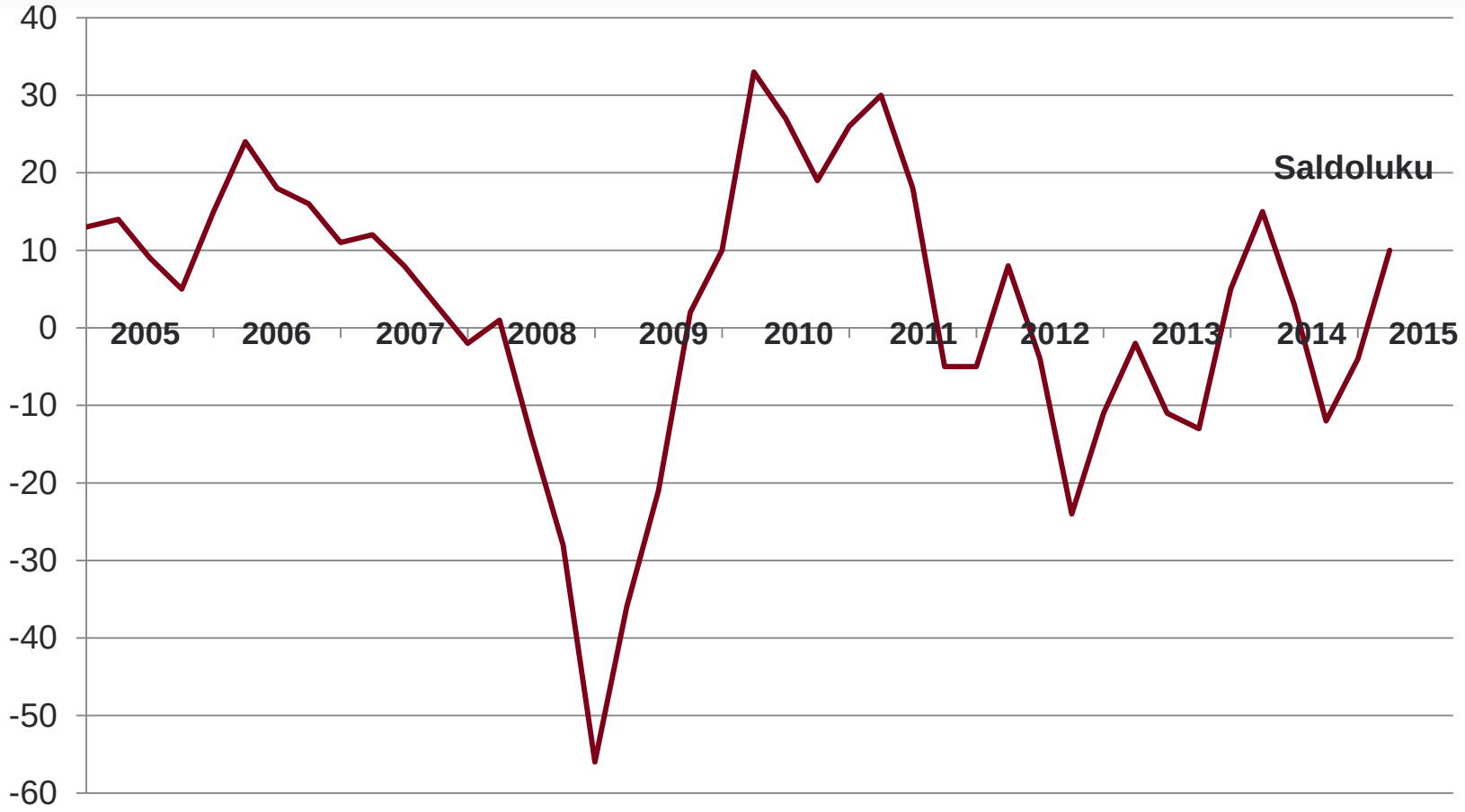

”Onko tarjouspyyntöjen määrässä viime viikkoina näkyvissä oleellista vähenemistä tai lisääntymistä, kun verrataan tilannetta noin kolme kuukautta sitten vallinneeseen tilanteeseen”. Saldoluku = niiden yritysten osuus, joissa tarjouspyyntöjen määrä on lisääntynyt – niiden yritysten määrä, joissa tarjouspyyntöjen määrä on vähentynyt.

Lähde: Teknologiateollisuus ry:n tilauskantatiedustelu, viimeisin kyselyajankohta: huhtikuu 2015.

Teknologia teollisuus

Teknologiateollisuuden henkilöstö Suomessa vähentynyt 53 000:lla vuoden 2008 jälkeen, alkuvuonna silti uusia rekrytointeja 7 000

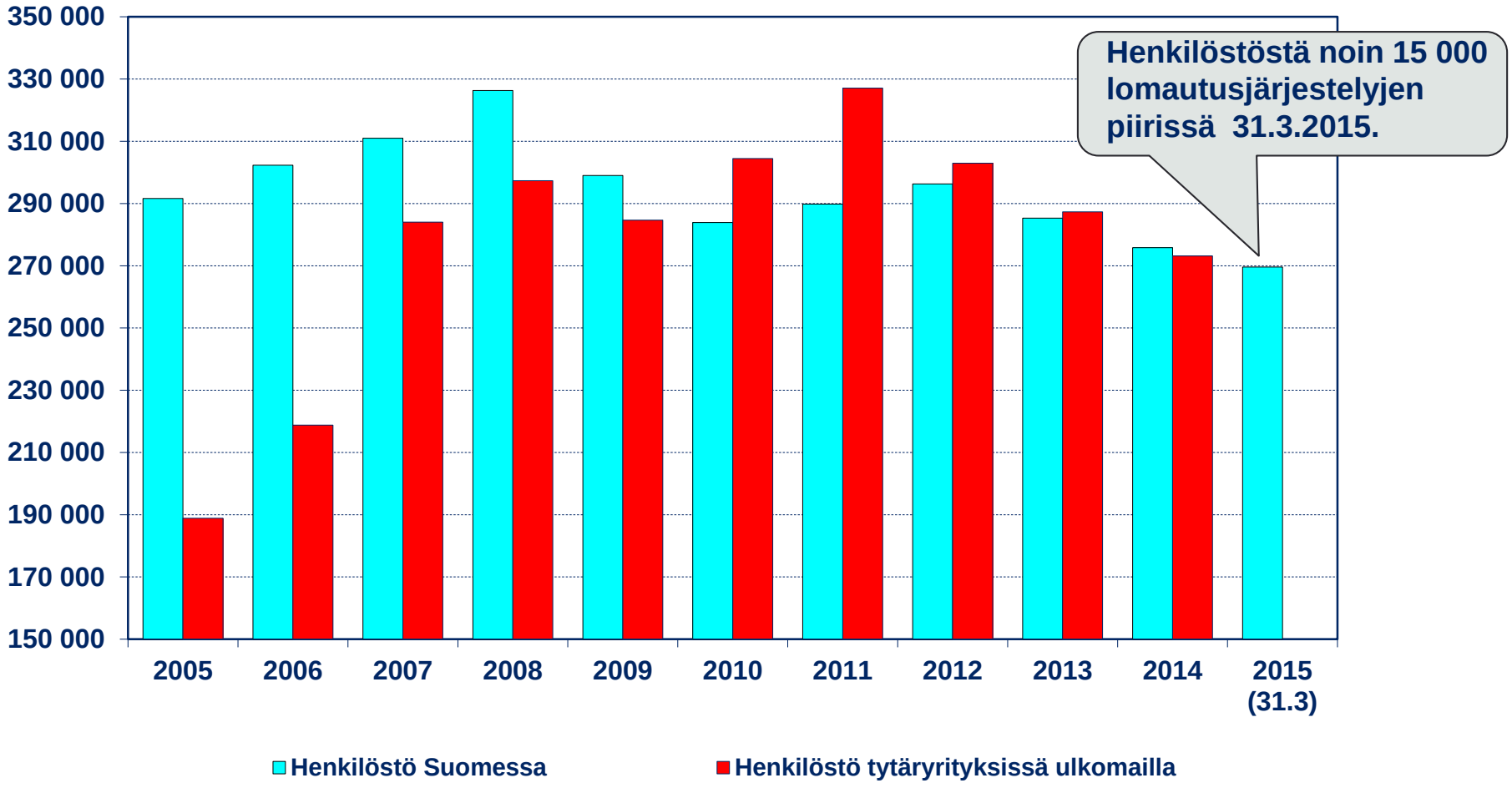

Lähde: Tilastokeskus, Teknologiateollisuus ry:n henkilöstötiedustelu

Teknologia teollisuus

Työpaikkoja menetetään jatkuvasti Suomessa

	Suomessa		Tytäryrityksissä ulkomailla	
	2008	2014	2008	2014
Elektroniikka- ja sähköteollisuus	61 000	42 000	144 000	114 000
Kone- ja metalli-tuoteteollisuus	150 000	119 000	105 000	119 000
Metallien jalostus	18 000	15 000	26 000	20 000
Suunnittelu ja konsultointi	46 000	46 000	7 000	6 000
Tietotekniikka-ala	52 000	53 000	15 000	14 000
Teknologia-teollisuus yhteensä	**326 000**	**276 000**	**297 000**	**273 000**

Teknologia teollisuus

Yhteenveto teknologiateollisuuden tilanteesta ja lähiajan näkymistä

- Liikevaihto Suomessa kasvoi vuonna 2014 noin 2 %. Vuonna 2013 liikevaihto supistui 5 %.
- Liikevaihto on kehittynyt epäyhtenäisesti toimialojen välillä.
- Yritykset saivat uusia tilauksia tammi-maaliskuussa euromääräisesti 9 % vähemmän kuin vastaavalla ajanjaksolla vuonna 2014 ja 14 % vähemmän kuin loka-joulukuussa.
- Tilauskannan arvo oli maaliskuun lopussa 15 % suurempi kuin samaan aikaan vuonna 2014, mutta hieman pienempi kuin joulukuun lopussa.
- Liikevaihto on keväällä 2015 hieman suurempi kuin vuosi sitten vastaavaan aikaan.
- Henkilöstö Suomessa on vähentynyt kaikkiaan 53 000:lla vuoden 2008 jälkeen. Maaliskuun lopussa henkilöstöä oli 273 000.
- Tytäryrityksissä ulkomailla henkilöstö on niin ikään vähentynyt viime vuosina, mutta kone- ja metallituoteteollisuudessa kasvu on jatkunut.
- Alan yritykset rekrytoivat tammi-maaliskuussa uutta henkilöstöä noin 7 000, kun viime vuonna niitä oli kaikkiaan 20 000.

Teknologia teollisuus

Elinkeinoelämän usko Suomeen palautettava

- Sääntelyä pitää purkaa ja julkisen sektorin palveluita sujuvoittaa
- Yritysverojärjestelmä on ajanmukaistettava.
- Tuottavuusloikka digitalisaation avulla.
- Suomi on kaukana markkinoista, ja pitkät kuljetusetäisyydet ovat jo itsessään lisäkustannus. Tätä taakkaa ei pidä kasvattaa.

- Panostuksia kasvuun, osaamiseen ja uudistumiseen.
  - Koulutuksen tulee vastata paremmin yritysten tarpeisiin.
- TKI-investoinnit synnyttävät uutta liiketoimintaa.
  - Tekesin ja SHOKien rooli on keskeinen.
- Palkkaneuvottelut alkamassa: Yleisiin palkankorotuksiin ei varaa.

Teknologia teollisuus

Suomen yritysverojärjestelmä on uudistettava – mallia Virosta

Pääekonomisti Jukka Palokangas

Teknologia teollisuus

Yritysten investoinnit Suomessa ovat pudonneet 10 miljardilla eurolla

- Yritysten tuotannolliset sekä tutkimus- ja kehittämisinvestoinnit Suomessa

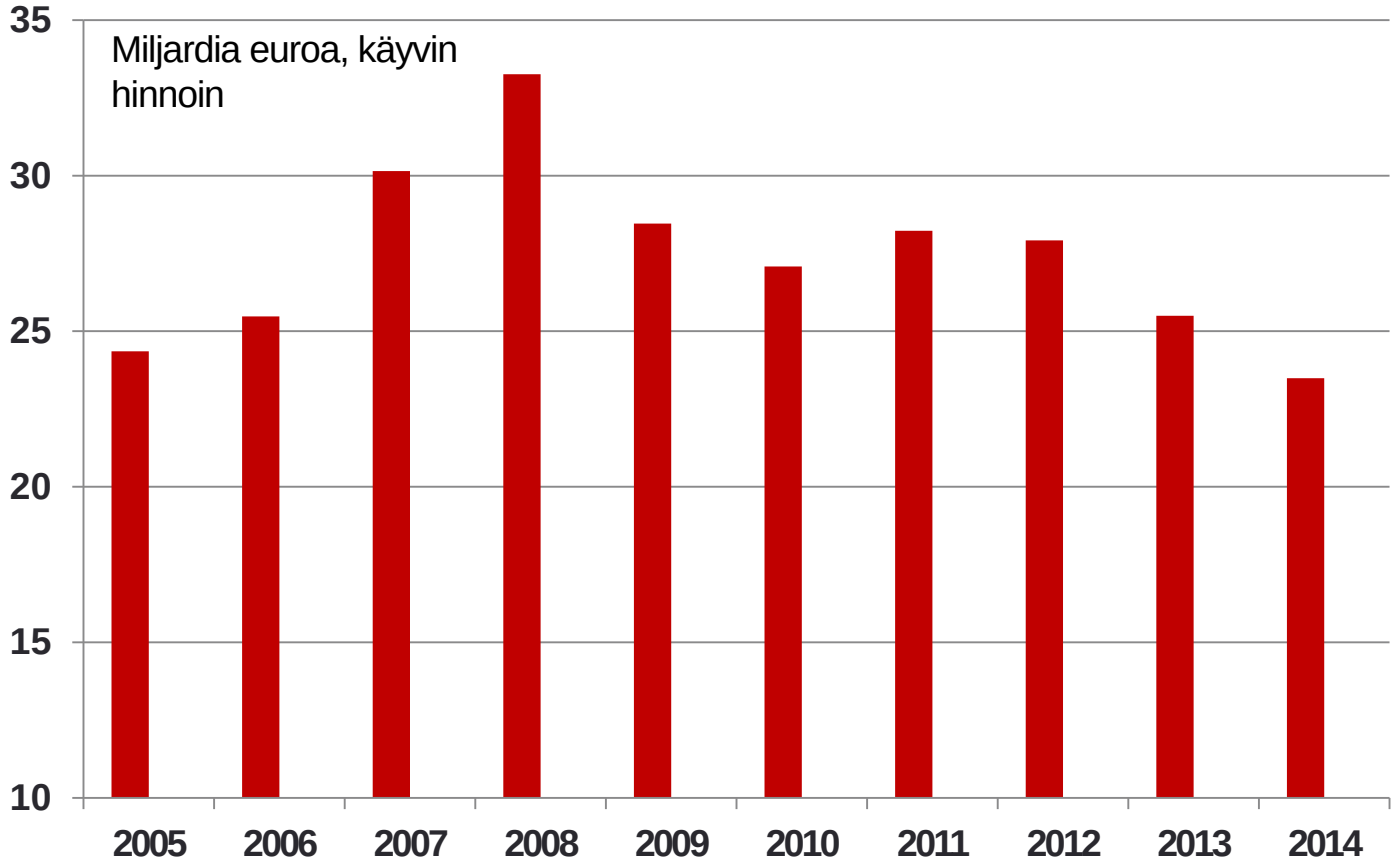

Lähde: Tilastokeskus / Kansantalouden tilinpito, Tutkimus- ja kehittämistoiminta

Teknologia teollisuus

Yritysten työpaikat Suomessa ovat vähentyneet 100 000:lla

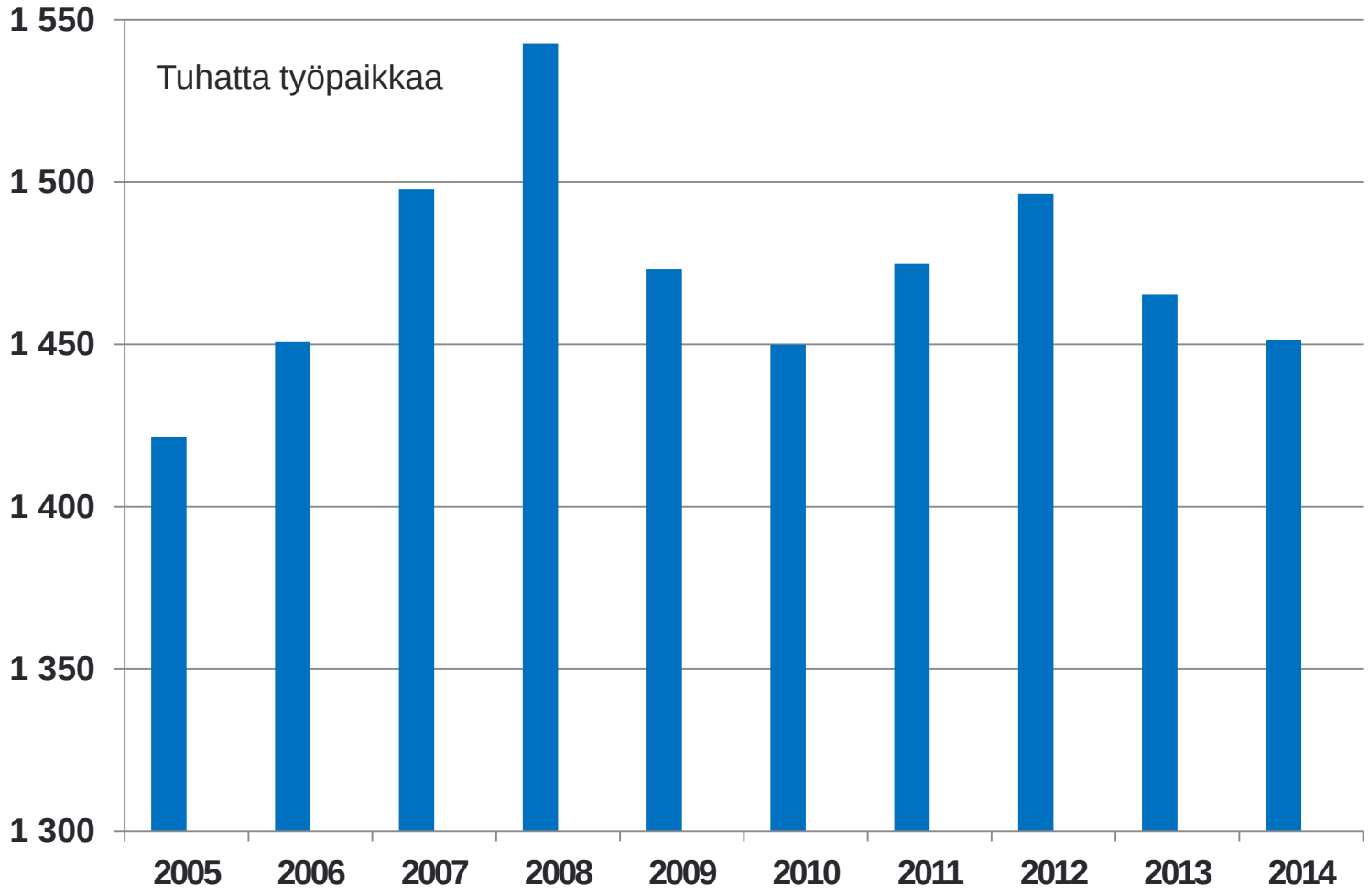

Lähde: Tilastokeskus / Kansantalouden tilinpito

Teknologia teollisuus

Yhteisöverotuotot ja BKT Suomessa ovat erkaantuneet toisistaan

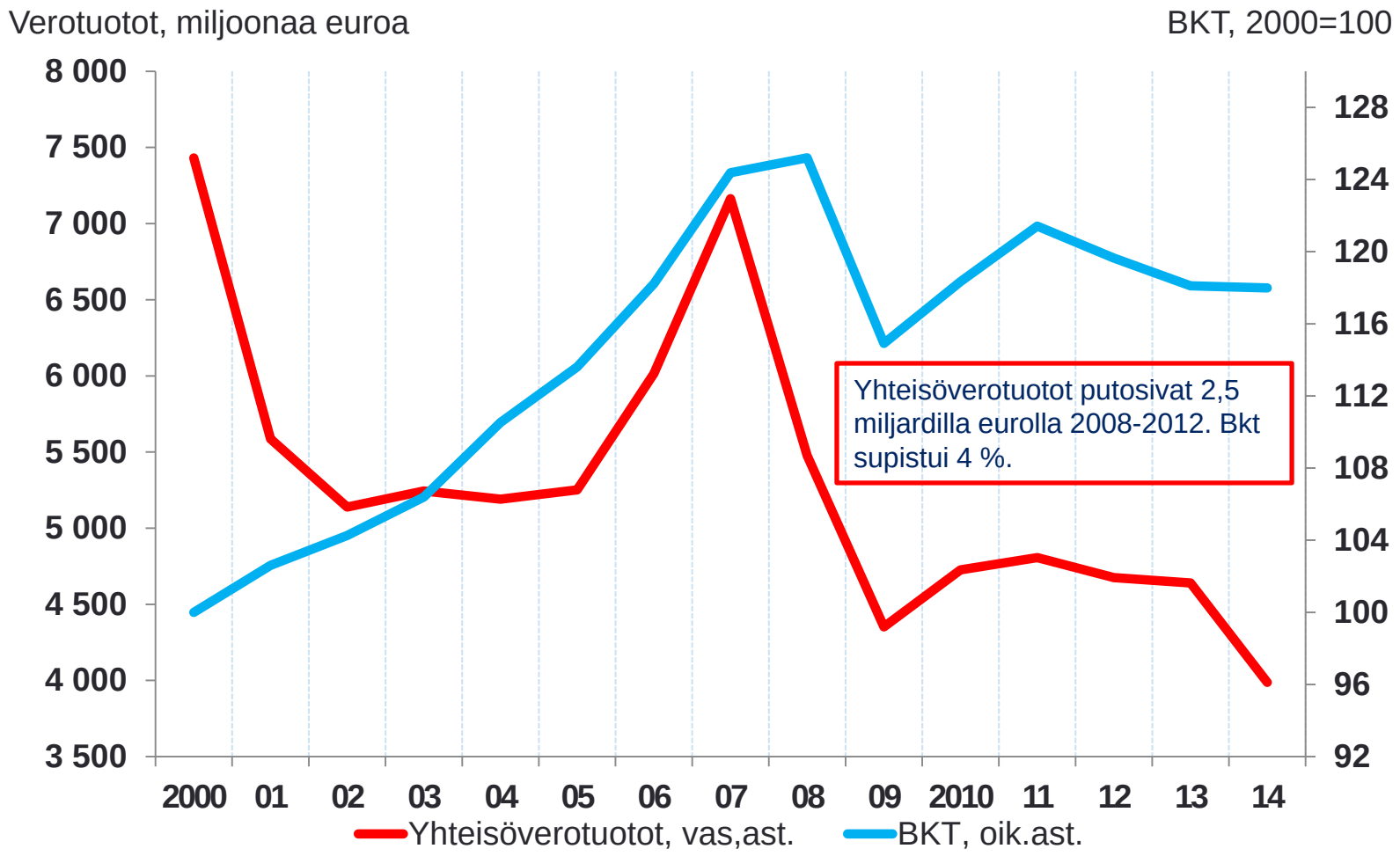

Lähde: Verohallitus, Macrobond

Teknologia teollisuus

Yhteisöverotuotot ja BKT Virossa ovat kehittyneet samansuuntaisesti

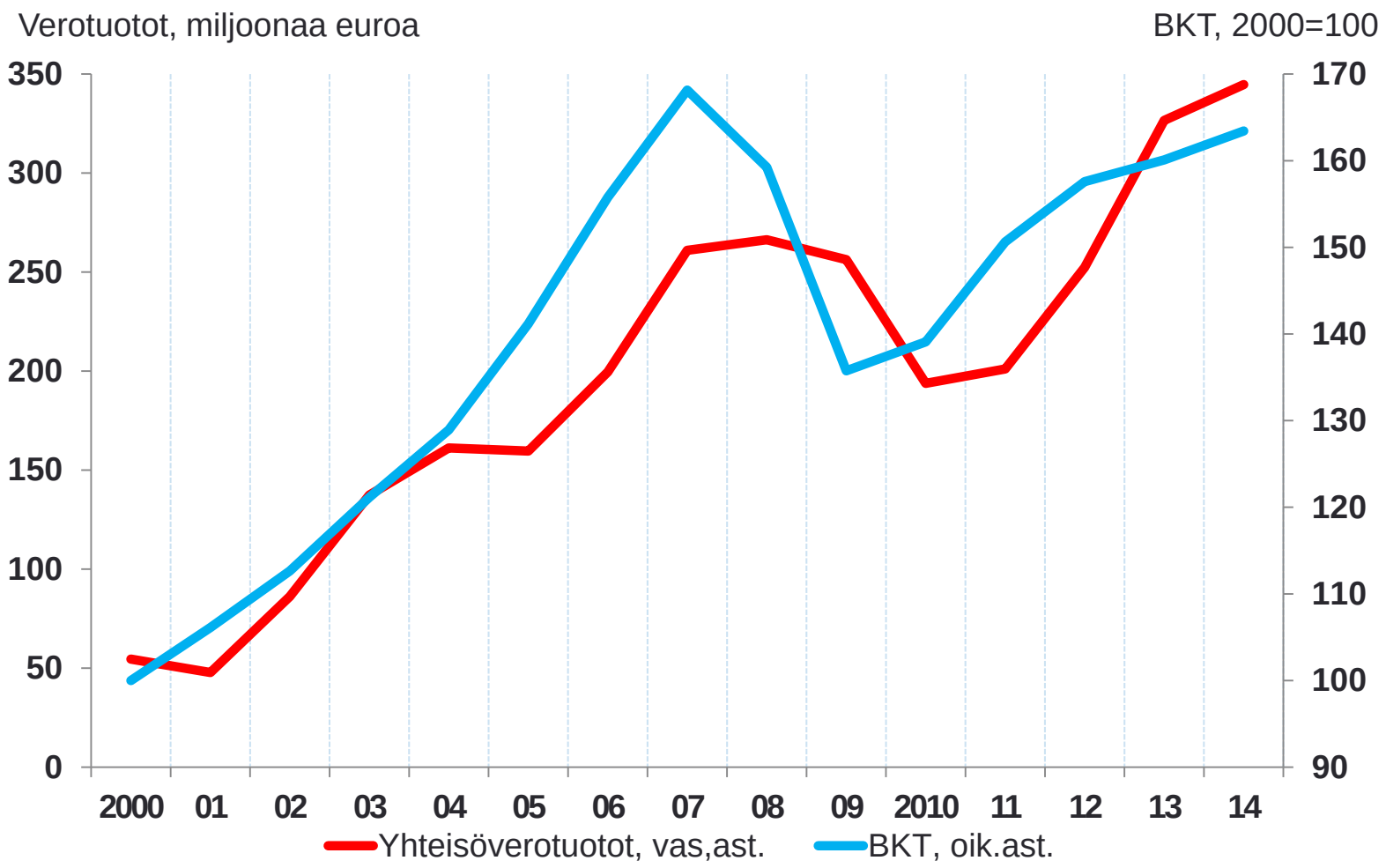

Lähde: Estonian Ministry of Finance, Macrobond

Teknologia teollisuus

Suomen yritysverojärjestelmä on uudistettava – Virosta mallia

Mallin kuvaus
Ehdotus
Johtaja Anna Lundén

Yrittäjät

Viron yritysveromalli – mitä se on ja mitä se ei ole

- Virossa yrityksen voittoa ei veroteta, jos voitto jätetään yhtiöön. Vero vasta, kun voitto jaetaan omistajille.
- Tarkoituksena kasvun ja investointien lisääminen. Voiton käyttötarkoituksella ei merkitystä, jakoa ei ajallisesti rajoitettu.
- Yhteisövero on 20 % v. 2015 alkaen. Käteen maksettavasta osingosta vero 20/80 osaa eli 25 %. Esim. tulos 100 000 euroa, vero 20 000 euroa ja osinko 80 000. Vero 25 % osingosta, 20 % koko tuloksesta.
- Ajatus veron lykkäämisestä ei tosiasiassa radikaali, vrt. tappiontasaus-, varaus- ja poistosäännöt. Ongelmia ratkotaan verotus- ja oikeuskäytännössä.

Yritysveromallin etuja

- Tarton yliopisto 2011: Malli positiivinen investoinneille (lähes 70 % yritysjohdosta). Lainaa helpompi saada, kun maksuvalmius vahvistunut (yli 50 %). Perinteistä verotusta parempi siinäkin tapauksessa, että yhteisöveron tasoa laskettaisiin (80 %).
- OECD (Government at Glance 2011): Viro kunnostautunut tehokkuudessa. Kantokustannus 0,4 % veron tuotosta, Suomessa 0,9 %.
- Kevyt byrokratia - ilmoitus sähköisesti ja yritys maksaa veron oma-aloitteisesti jakokuukautta seuraavana kuukautena. Vuosittain tilinpäätös viranomaisille, kuten Suomessa.

Suomelle sopiva malli löytyy läheltä

Uuden hallituksen selvitettävä välittömästi mahdollisuus ottaa käyttöön veromalli, jolla myöhennetään yritykseen jäävän tulon verotuksen ajankohtaa.

- Vero maksetaan vasta, kun tuloa jaetaan omistajille.
- Voiton kokonaisverorasituksen on oltava yleistä pääomaverotasoa matalampi eli 26 – 28 %.
- Selvitys niin, että voitaisiin soveltaa vuoden 2016 alusta lukien.
- Ei tasaveroon yleisemmin. Yritysverotuksen myöhentäminen on tukenut Virolle tyypillistä kasvua ja työllisyyttä.
- Jos halutaan jatkossakin pitää erillinen osinkoverotus, tämä on mahdollinen myös uudenlaisessa järjestelmässä lykkäämällä yhteisöveron osuus 20 % voitonjakohetkeen.

Eduista arvio hallituksen selvitystyössä

- Tulos jää käytettäväksi kasvuun, investointeihin ja työllistämiseen.
  - Käyttöpääoma lisääntyy. Joustavoittaa tappioiden vähentämistä. Yksinkertaistaa verotusta tehden erilliset varaukset tarpeettomiksi. Vähentää tarvetta immateriaalitulojen erilaiseen verottamiseen jne.
- Tulisi soveltaa osakeyhtiöiden ohella kasvua hakeviin henkilöyhtiöihin ja elinkeinonharjoittajiin.
- Ratkaistava kysymykset ketjuverotuksen poistosta konserneissa, samoin osingon maksu muulle kuin suomalaiselle taholle (EU:n emo-tytäryhtiödirektiivin vaatimukset ja verosopimukset).
- Soveltamisalueen rajaus tarvittaessa listaamattomiin yrityksiin, joissa rajat ylittävät osingot ovat vähäisiä.

Epäilyt pääomien lukkiutumisesta tai EU-vastaisuudesta aiheettomia

Väite: Malli lukitsee pääomat yrityksiin, ei tuottaviin kohteisiin.

- Väitteelle ei tukea: Kyse on yrittäjän tulonhankinnasta, yrittäjillä tarve nostaa osinkoa.
- Varojen jättö yritykseen liittyy tulevaan: Investointeihin kerätään rahoitusta. Varoista vakuuksia, käyttöpääomaa.
- Väite esitetty jo nykyisin. Sijoitetun pääoman tuotto pk-yrityksissä 2005–2014 noin 12-18 % ei olisi mahdollinen, jos investoinnit olisivat heikkotasoisia.

Väite: Viron verotus EU-oikeuden vastainen ja Virossa mahdollinen EU:n poikkeusluvan turvin. Viro selvitti ja väite virheellinen.

- Sekoitetaan helposti luvattomaan voitonjaon lähdeveroon, joka eri asia. Ei ongelmaa EU-oikeuden näkökulmasta. Yhteisöverotusta ei ole EU:ssa harmonisoitu.

LISÄÄ VOIMAA YRITTÄJYYTEEN!

Mallin taloudelliset vaikutukset

Yritysverouudistuksella investoinnit voivat kasvaa 7 miljardilla eurolla 2020 mennessä

- Investointien kasvun myötä yrityksillä on edellytykset lisätä 70 000 työpaikkaa

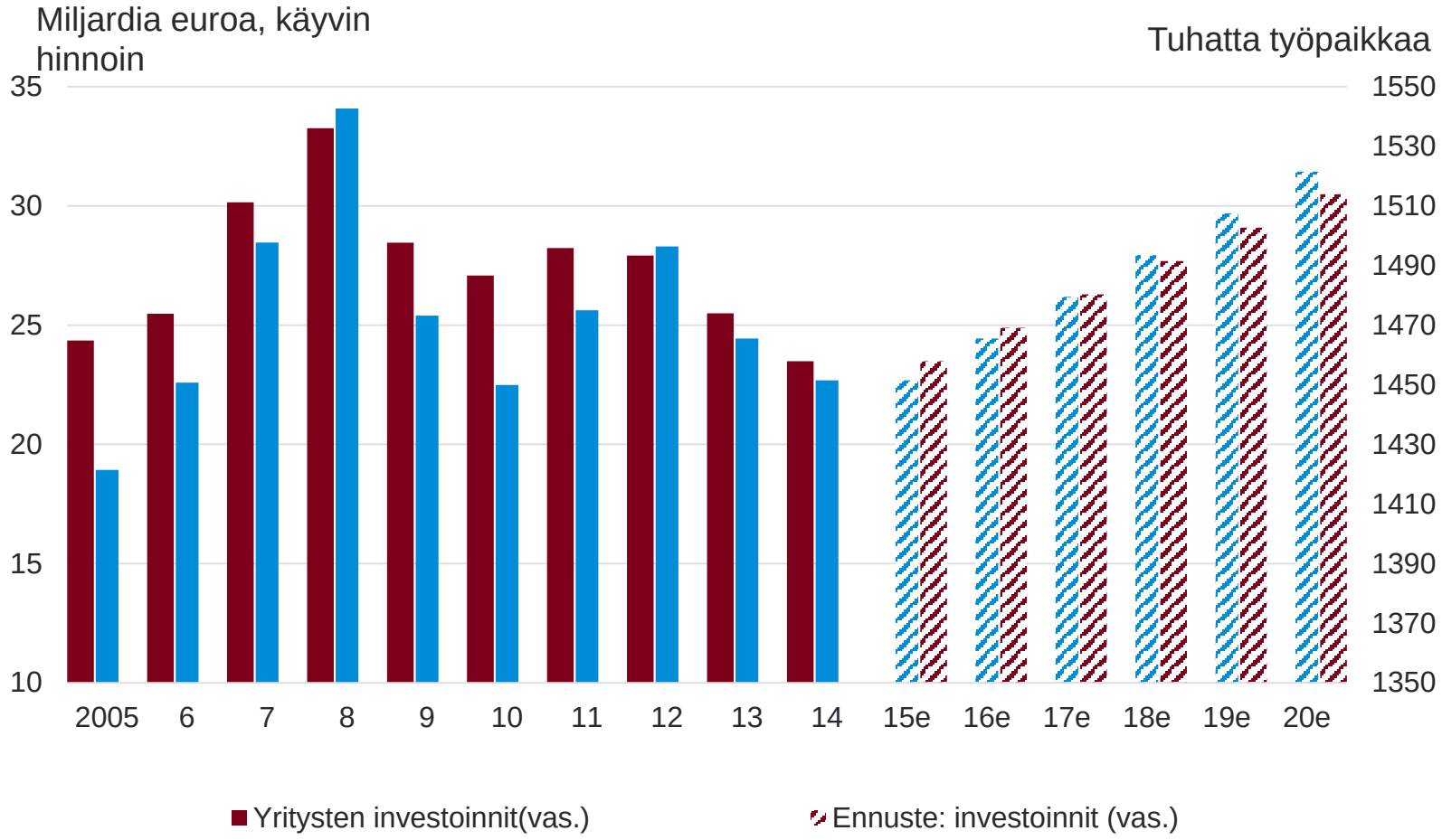

Lähde: Tilastokeskus / Kansantalouden tilinpito, Tutkimus- ja kehittämistoiminta, ennusteet: Teknologiateollisuus ry ja Suomen Yrittäjät

Teknologia teollisuus

Yhteisöjen voitot, maksetut osingot ja verot sekä investointeihin jäävä oma pääoma

Vuosi	Yritysten voitot ennen veroja (voitolliset yritykset) 1 000 euroa	Maksetut yhteisöverot 1 000 euroa	Maksetut osingot 1 000 euroa	... josta maksetut osingot luonnollisille henkilöille 1 000 euroa	Maksetut osingot / yritysten voitot %	Yritysten ja niiden jakamien voittojen verot yhteensä 1 000 euroa	Jaetun voiton kokonais-veroaste*) %	Yritysten voitoista investointeihin jäävä oma pääoma 1 000 euroa
2005	21 007 448	5 232 999	13 441 363		64			2 333 086
2006	24 063 100	6 004 867	16 197 211	2 746 482	67	6 315 124	26,2	1 861 022
2007	28 654 508	7 152 566	18 944 425	3 114 462	66	7 513 061	26,2	2 557 517
2008	21 908 640	5 459 858	13 853 159	1 971 120	63	5 730 851	26,2	2 595 623
2009	17 762 580	4 337 058	9 711 479	3 160 374	55	4 669 889	26,3	3 714 043
2010	19 289 216	4 706 338	14 078 090	3 542 467	73	5 098 045	26,4	504 788
2011	19 669 696	4 784 035	13 265 057	4 050 590	67	5 260 547	26,7	1 620 604
2012	20 427 441	4 656 339	12 124 020	3 696 142	59	5 127 059	25,1	3 647 082
2013	19 891 656	4 605 285	13 654 432	3 806 509	69	5 085 492	25,6	1 631 939
2014e	**19 578 947**	**3 987 000**	**14 000 000**	**3 900 000**	**72**	**4 477 000**	**23**	**1 591 947**
2015e	**20 000 000**	**4 000 000**	**14 000 000**	**3 900 000**	**70**	**4 500 000**	**23**	**2 000 000**
2016e	**21 000 000**	**3 685 500**	**13 650 000**	**3 802 500**	**65**	**3 685 500**	**27**	**3 664 500**
2017e	**22 050 000**	**3 572 100**	**13 230 000**	**3 685 500**	**60**	**3 572 100**	**27**	**5 247 900**
2018e	**22 932 000**	**3 405 402**	**12 612 600**	**3 689 186**	**55**	**3 405 402**	**27**	**6 913 998**
2019e	**23 849 280**	**3 541 618**	**13 117 104**	**3 873 645**	**55**	**3 541 618**	**27**	**7 190 558**
2020e	**24 803 251**	**3 884 189**	**14 385 886**	**4 067 327**	**58**	**3 884 189**	**27**	**6 533 176**

*) Jaetun voiton kokonaisveroaste vuosina 2016-2020 ei ole vertailukelpoinen edeltävien vuosien kanssa.

Lähde: Verohallitus, ennusteet: Teknologia-teollisuus ry ja Suomen Yrittäjät

Teknologia teollisuus

Kiitos!